

[Haunstrup Clemmensen.]

at der er vanskeligheder og, så vidt vi forstår, betydelige vanskeligheder ved at komme så langt, som vi fra dansk side her måtte ønske, og jeg forstår meget vel, at man fra landbrugets side i hvert fald indtil nu er skuffet over, at man ikke har kunnet komme videre, og med bekymring har set på de alvorlige betænkeligheder, der både fra norsk, svensk og finsk side her er gjort gældende.

Vi har noteret os, at også dansk handel har været bekymret på disse områder og bange for, at der skulle ske forvridninger af den internationale handel, og vi vil gerne sige, at efter vor opfattelse er det endnu for tidligt at tage konkret stilling til en nordisk toldunion. Vi ved ikke, under hvilke konkrete vilkår denne kan gennemføres, men vi henstiller til alle i denne sal, også til socialdemokratiets ordfører, at foretage en saglig vurdering af de forskellige erhvervs betænkeligheder på disse områder. Det er nødvendigt for hele det danske samfund at stille krav til erhvervene. Det er jo ikke så forfærdelig mange dage siden, at man næsten som et krav fremhævede over for industrien, at den skulle forøge sin eksport med ca. 15 pct. pr. år, for at vi kunne gennemføre den vækst, som alle ønsker. Men hvis man stiller dette vældige krav til industrien, skulle man måske også gøre sig den ulejlighed ikke at komme med alt for overfladiske bemærkninger om de bekymringer, som industrien, efter min opfattelse ud fra saglige synspunkter, har gjort gældende, og som vi i hvert fald håber på for en række vedkommende kan fjernes, når forhandlingerne skrider videre frem.

Må jeg til afslutning have lov at understrege, at der efter vor opfattelse ulykkeligtvis ikke findes nogen patentløsning på Danmarks handelspolitiske problematik. Vi er fra det konservative folkepartis side afgørende interesseret i, at det nordiske samarbejde på alle områder, også på det økonomiske felt, uddybes og intensiveres så stærkt, som det overhovedet er muligt; men vi lægger afgørende vægt på, at dette ikke sker på bekostning af den internationale og først og fremmest europæiske linje, der fortsat må være fundamentet for dansk handelspolitik.

Per Federspiel: Jeg vil gerne takke økonomi- og handelsministeren for den meget fyldige redegørelse, vi fik i tirsdags for den handelspolitiske situation i almindelighed og perspektiverne i de nordiske forhandlinger i særdeleshed. Det er vel navnlig det nordiske spørgsmål, vi skal debattere her i dag, men samtidig er jeg ganske enig med hr. Haunstrup Clemmensen i, at vi ikke må miste det europæiske perspektiv, der har været grundlaget for dette lands handelspolitik igennem en årrække.

I sin redegørelse gav ministeren svar på en række spørgsmål, om hvilke der i den offentlige debat i den seneste tid har hersket usikkerhed og uklarhed. Jeg sigter her ikke mindst til de slutninger, der fra forskellig side har været draget af det, der betegnes som en foreløbig rapport fra det nordiske embedsmandsudvalg, og som blev gjort tilgængelig i sidste måned.

Der er fra kyndig side udtalt frygt for, at det nordiske initiativ skulle føre til, at vi kom til at vende Europa ryggen og med andre ord opgive sigtet i vor hidtidige europæiske politik og isolere os i et nordisk samarbejde. Vi har ved mange lejligheder her i tinget drøftet det lidet hensigtsmæssige i at søge alternativer til den europæiske løsning, og navnlig tror jeg, der er almindelig enighed om, at den nordiske løsning ikke kan være et alternativ.

Der har været udtalt ængstelse for, at vi ved at binde os til et nordisk fællesskab, hvis videre politiske udvikling vi ikke på forhånd kunne overskue, skulle blive berøvet vor handlefrihed over for de større europæiske sammenslutninger, og at vi derved på en anden måde ville forlade det europæiske mål, vi havde sat os.

Endelig har der rejst sig advarende røster om de virkninger, som et vidtgående nordisk samarbejde kunne få på almindelig udenrigs- og sikkerhedspolitik.

Jeg vil gerne takke ministeren for, at han på regeringens vegne så eftertrykkeligt har gendrevet disse betragtninger og fjernet frygten for, at disse virkninger skulle indtræde. Ministeren nævner, at den danske handelspolitik uændret sigter mod hurtigst muligt at tilvejebringe den brede europæiske løsning, der har været Danmarks mål i en årrække, og jeg minder i denne forbindelse